

Elli Yılın Ardından...

Mustafa Pehlivan

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 5. Dönem Yönetim Kurulu Üyesi
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 7. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

“...Odamızın elli yıl süresince gösterdiği başarıları ve deneyimleri dikkate aldığım da, uzmanlaştığı ve 77’ncisini bu yıl gerçekleştireceği “Jeoloji Kurultayı”nı, artık dünya ölçeğine taşıyıp bir “Dünya Jeoloji Kurultayı”nı ülkemizde düzenleme çalışmalarını başlatması ve ileride uygun bir tarihte de gerçekleştirmesi en büyük hayallerimden biridir. Unutmayalım ki her girişim önce hayal etmekle başlar...”

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, elli yıl önce bir avuç jeoloji mühendisinin yürüttüğü inançlı, kararlı ve özverili çalışmalar sonucu 18 Mayıs 1974 tarihinde kurulmuştur. Kuruluş çalışmaları sırasında büyük çaba gösteren, çalışmalara önderlik eden ve bugün aramızda bulunmayan Kaler Sümerman, Selçuk Bayraktar ve kurucu başkanımız Süleyman Türkunal abile-
rimizin anıları önünde saygı ile eğiliyorum.

Odamızla ilk kez, henüz daha kuruluşunun birinci yılını tamamlamadığı, 1975 yılının nisan ayı ortalarında tanıştım. Odanın bulunduğu daireye girerken içimde çok büyük bir merak ve biraz da heyecan vardı (bu heyecan daha sonra artarak çoğaldı ve beni hiç terketmedi). İçeri girince mütevazı döşenmiş iki odalı dairede yoğun bir çalışma içindeki yönetim kurulu üyeleriyle karşılaştım. Kayıt işlemlerini tamamladıktan sonra, Odamızın kuruluş amacı, içerisinde bulunduğu durum ve çözümlenmesi gereken sorunlar hakkında bilgi verdiler.

Üye sayımızın henüz beş yüzü geçmediği o yıllarda (ki benim sicil numaram da 445’tir),

daha işin başında idik ve jeoloji mesleği çalışanlarını, bugün birçoğu aşılmış olan eğitimde birlik, unvanda birlik, örgütte birlik, mekanda birlik ve yetki ve sorumluluk alanları ile güncelliğini hala yitirmeyen ekonomik ve demokratik haklar gibi çözülmesi gereken pek çok temel sorun bekliyordu.

Sorunların başında eğitimde birlik ve buna bağlı olarak da unvanda birlik geliyordu. Çeşitli kuruluşlarda çalışıp da aynı işi yapan jeoloji mesleği çalışanları, jeolog ve jeoloji mühendisi gibi yapay ayrımlarla ayrılıyor ve bu da, çeşitli açılardan birlikteliğe zarar verici sonuçlar doğuruyordu. Ayrıca bu durum, TMMOB’ne bağlı diğer odaların meslek disiplinlerinin hiçbirinde görülen bir olgu da değildi. Üniversitelerle kurulan sıcak ilişkiler sonucu, eğitimde birlik sağlanmış ve mezun olan herkesin jeoloji mühendisi unvanına sahip olma koşulları yaratılmıştı. Ayrıca mevcut jeologlara da, fark derslerini vererek jeoloji mühendisliğine intibak edebilmeleri için uygun ortam hazırlanmıştı.

Eğitimde ve unvanda birlik sağlanmış ve sıra

● Türkiye Jeoloji Mühendisliği 2. Kongresi (4-8 Şubat 1980)

örgütte birliğe gelmişti. Ama Jeoloji Mühendisleri Odası kurulana kadar Türkiye’de, oda gibi anayasal bir statüsü bulunmayan ve dernek özelliği taşıyan halihazırda iki meslek örgütümüz daha bulunuyordu. Bunlar, 1946 yılında, o zaman sayıları 40-50’leri geçmeyen jeoloji mesleği çalışanlarının özverili çalışmaları sonucu kurulan ve ülkemizde jeolojinin gelişmesine büyük katkıları bulunan Türkiye Jeoloji Kurumu ile 1951 yılında kurulan Türkiye Jeologlar Birliği idi. Odamızın eğitimde ve unvanda birlik çalışmalarının olumlu sonuç vermesiyle birlikte, Türkiye Jeologlar Birliği genel kurul kararı alarak kendisini feshetti ve tüm birikimlerini Jeoloji Mühendisleri Odası’na devretti. Türkiye Jeoloji Kurumu ise, uzunca bir süre işlevlerinin “mesleki kamuoyu” önünde tartışılması ve her iki örgüt mensubu meslektaşlarımızın da birleştirici girişimleri sonucunda, 27 Mayıs 1989 tarihinde gerçekleştirdiği genel kurul kararı ile kendisini feshetti ve benzer şekilde bütün taşınır ve taşınmaz mal varlıkları ile birlikte birikimlerini Jeoloji Mühendisleri Odası’na devretti. Bunun sonucunda, örgütte birlik de sağlanmış ve Odamız tüm jeoloji mühendislerini ülkemizde temsil eden tek yetkili kurum durumuna gelmiştir.

Örgütte birlik sağlanmadan önce Türkiye Jeoloji Kurumu, Jeoloji Kurultaylarını düzenlemeye devam etmiş, bu arada Odamız da biri 5-9 Şubat 1979 ve diğeri de 4-8 Şubat 1980 ta-

rihlerinde olmak üzere “Türkiye Jeoloji Mühendisliği I.ve II. Teknik Kongresi”ni düzenlemiştir. Bu bilimsel teknik kongreler sırasında özellikle “Doğal kaynaklarımızın gerçek sahibinin halkımız olduğu” şiarı vurgulanmış ve bu şiar, daha sonra bugünlere kadar Odamızca her vesilede dile getirilmiştir.

Odamız kurulduğunda Selanik Caddesi’nde kiraladığı iki odalı bir daireye yerleşmişti. Bir süre sonra, TMMOB’nin ve bazı diğer odaların da içinde yer aldığı, Mimarlar Odası’na ait Konur Sokak’taki binaya taşındı. Ancak buradaki mekân, giderek artan üye sayısı ve etkinlikler nedeniyle yetersiz kalmaya başlamıştı. Bu durumda Oda, bir yandan örgütte birlik çalışmalarını sürdürürken diğer yandan da 1986 yılında bir “Daire Alım Kampanyası” başlattı. Üyelerinin verdiği büyük güç ve destekle bu kampanya başarıya ulaştı. Elde edilen maddi destekle Bayındır Sokak’ta bulunan Türkiye Jeoloji Kurumu’nun bitişindeki daire, 1987 yılında satın alındı. Böylece, yıllardan beri kirada olan Odamız, kendi mekânına kavuşmuş oldu. Ayrıca, Türkiye Jeoloji Kurumu’nun ileride kendini feshetmesinden sonra bitişik iki daire de birleştirilerek yeniden düzenleme yapılmış ve Odamız bir de lokale kavuşmuştur. Bu durumda jeoloji mesleği çalışanları, mekânda birliği de sağlamış oldular. Daha sonraki yıllarda Hatay Sokak’ta Genel Merkez binasının da inşa edilmesiyle bir-

likte, Odamızın mekan sorunu tam anlamıyla çözümlenmiş oldu.

Odamız, yukarıda belirtilen çalışmaları yerine getirirken ve aynı zamanda jeoloji mühendisliğinin uygulama alanları ile yetki ve sorumluluklarına ilişkin önemli çalışmalar da yerine getirmiştir. Bu bağlamda maden, kıyı, yeraltı suları, imar, jeotermal enerji, seyir ve hidrografi hizmetleri ve petrol yasaları gibi yasalar ile çevre etki değerlendirmesi, serbest müşavirlik ve mühendislik hizmetleri, jeoloji mühendisliği asgari ücret yönetmeliği ile ilgili çalışmalar tamamlanmış ve ilgili yerlere sunumu yapılmıştır. Odamızın, ülkemizde son zamanlarda meydana gelen depremlerle ilgili yaptığı çalışmalar ile çeşitli ortamlarda bu olayın jeolojik bir olay olduğunu vurgulaması ve ne tür önlemler alınabileceğini toplumsal bilince taşıması çabaları, ülke genelinde mesleğimizin tanınmasına büyük katkı sağlamıştır.

Demokratik mesleki bir kitle örgütü olan Odamızın en temel görevlerinden biri de temsil ettiği kitleyi kucaklayarak, onların ekonomik ve demokratik hakları doğrultusunda her zaman mücadele etmek olmuştur. Bu konudaki mücadelesini hiçbir zaman ülke genelinde yürütülen demokrasi mücadelesinden ayrı ele almamış, kendisini o mücadelenin bir parçası olarak görmüştür. Çünkü geneldeki demokrasi mücadelesinin kazanımları olmadan, özelde esaslı kazanımların elde edilemeyeceğinin her zaman bilincinde olmuştur. Odamız, 50 yıl boyunca üst örgütümüz TMMOB'nin gerçekleştirdiği ekonomik-demokratik uğraşlarında en aktif ve etkili oda olarak yer almış ve üzerine düşen görevleri hakkıyla yerine getirmiştir. Odamız, demokrasi mücadelesinde karşılaştığı baskı ve engeller karşısında hiçbir zaman yılmamıştır. Özellikle, 12 Eylül Faşist Darbesi'nin demokrasiyi kesintiye uğrattığı dönemde de, demokrasi mücadelesini aynı kararlılıkla sürdürmüş ve onurla ayakta kalmasını bilmiştir. Ama, bu dönemde öyle zamanlar olmuştur ki, mesleki çalışmalar aksamış ve yönetim kurulları ancak odalarını var kılabilme ve yaşatma uğraşı içine girmek zorunda kalmışlardır. Ama bütün bu zorlukları da aşarak mesleki kazanımlarını koruma başarısını göstermişlerdir.

Elli yıl önce bir avuç jeoloji mühendisinin özverili çabalarıyla kurulmuş olan Odamız, bugün (2025 yılı), geçmişten gelen kazanım ve birikimleri, 24500'ü aşkın üyesi, 12 şubesi, 64 il

ve bir ilçe temsilciliği ve işyeri temsilcilikleri ile saygın bir demokratik mesleki kitle örgütü konumundadır. Önünde daha çözeceği mesleki, ekonomik ve demokratik haklara ilişkin birçok sorun bulunmaktadır. Ülkemiz bugün demokrasinin ve özgürlüklerin kırıntısına dahi tahammül edemeyen bir siyasal iktidar tarafından yönetilmektedir. Ama bu koşullar dahi, ülkedeki genel demokrasi mücadelesindeki yerimizi almamıza ve daha önceden olduğu gibi mesleki sorunlarımızı tüm üyelerimizle birlikte katılımcı, üretken ve saydam bir anlayışla ele alıp çözmemize engel değildir.

Odamızın elli yıl süresince gösterdiği başarıları ve deneyimleri dikkate aldığımızda, uzmanlaştığı ve 77'ncisini bu yıl gerçekleştireceği "Jeoloji Kurultayı"nı, artık dünya ölçeğine taşıyıp bir "Dünya Jeoloji Kurultayı"nı ülkemizde düzenleme çalışmalarını başlatması ve ileride uygun bir tarihte de gerçekleştirmesi en büyük hayallerimden biridir. Unutmayalım ki her girişim önce hayal etmekle başlar.

Bu duygular içerisinde, Odamızın ellinci yılını kutluyor, bugünlere gelmesinde emeği geçen başta şimdiye kadar ki bütün yönetim kurulları olmak üzere, katkı koyan tüm meslektaşlarıma teşekkür ediyor, daha nice başarı dolu yıllara ulaşmasını diliyorum.

